

FONDS VERSTEDELIJ KING ALMERE

Jaarprogramma 2016

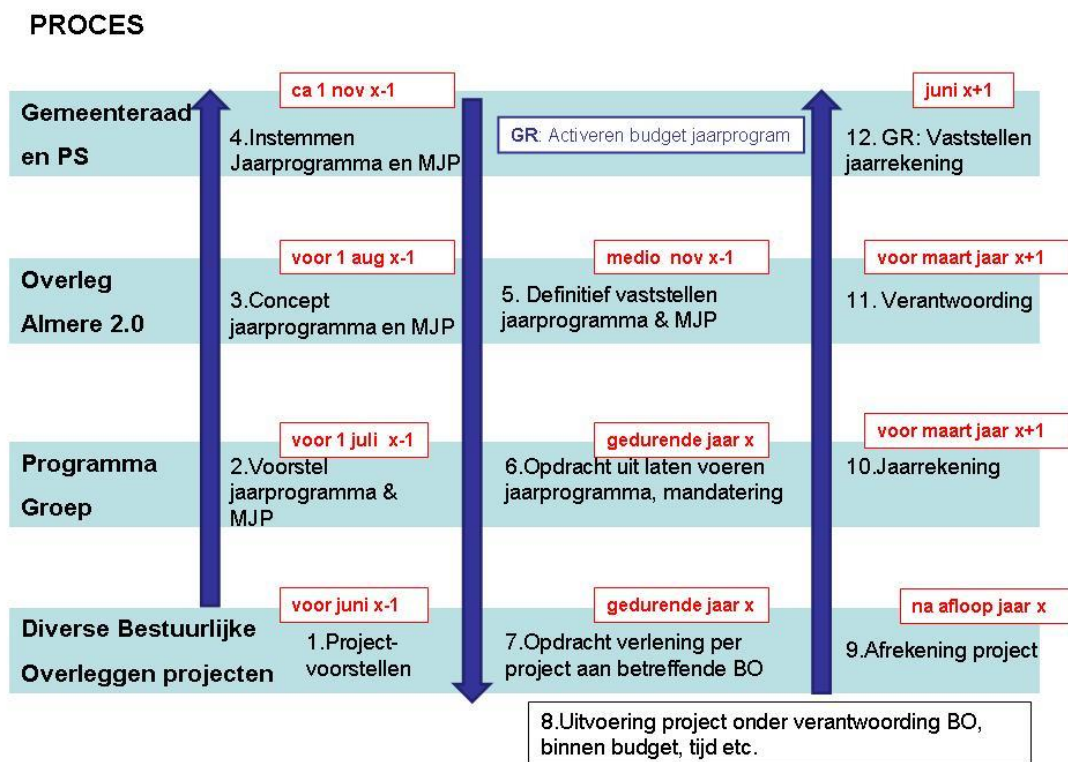
FLEVOLAND
INNOVATIEF
EN
ONDERNEMEND

RRAAM - Almere 2.0 - Fonds Verstedelijking Almere

In het kader van het Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM) hebben het Rijk, de gemeente Almere en de provincie afspraken gemaakt met betrekking tot de integrale stedelijke ontwikkeling van Almere, getiteld Almere 2.0. Ter realisatie van Almere 2.0 is een gezamenlijk Fonds Verstedelijking Almere ingesteld, waarvan de gemeente de beheerder is. Voornoemde is vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 en voor wat betreft de werking van het Fonds Verstedelijking Almere in het bijzonder in een nadere uitwerking¹.

De gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de inhoudelijke coördinatie van Almere 2.0 en ook de financiële cyclus van het Fonds Verstedelijking Almere is belegd bij het Overleg Almere 2.0, waarin het Rijk, de gemeente en de provincie vertegenwoordigd zijn. Ten behoeve van de jaarcyclus van het Fonds Verstedelijking Almere stelt het Overleg Almere 2.0, op basis van ingediende projectvoorstellen, in concept een Jaarprogramma vast. Dit concept jaarprogramma wordt vervolgens ter instemming voorgelegd aan de Gemeenteraad van Almere en aan Provinciale Staten. Instemming wordt alleen gevraagd voor die onderdelen van het Jaarprogramma waaraan de gemeente respectievelijk de provincie financieel (via het Fonds Verstedelijking Almere) bijdraagt. Nadat besluitvorming in beide organen heeft plaatsgehad, stelt het Overleg Almere 2.0 het Jaarprogramma vast. In onderstaand schema zijn de procesgangen van het Fonds Verstedelijking Almere gevisualiseerd.

Het concept Jaarprogramma 2016 is op 2 juli 2015 besproken in het Overleg Almere 2.0 en via een schriftelijke vergaderprocedure (ultimo september 2015) door het Overleg Almere 2.0 vastgesteld.

¹ Provinciale Staten hebben hier op 28 mei 2014 mee ingestemd.

Financieel overzicht 2016 Fonds Verstedelijking Almere

Het Rijk, de gemeente Almere en de provincie hebben afgesproken dat het Fonds Verstedelijking Almere gevoed wordt met gemeentelijke, provinciale en rijksbijdragen.

De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een decentralisatie uitkering voor de groeiopgave van Almere via het Gemeentefonds ter grootte van € 7 mln. per jaar (+ accres) en uit de gerealiseerde opbrengst bij verkoop van het gemeentelijke grondbezit in Almere Oosterwold.

De rijksbijdrage bestaat uit de gerealiseerde opbrengst bij verkoop van rijksgrond in Almere Oosterwold (7.000 kavels) en, op termijn, Almere Pampus voor 8.000 woningen. Omdat in 2014 nog geen gronden verkocht zijn, wordt voor 2016 geen rekening gehouden met een rijksbijdrage.

Ten aanzien van de provinciale bijdrage is een reserve Almere 2.0 gevormd van € 10 mln. waaraan in de jaren 2016 tot en met 2020 jaarlijks € 4,2 mln. wordt toegevoegd. Uitgangspunt voor wat betreft stortingen in het Fonds Verstedelijking Almere is dat er geen structurele disbalans mag ontstaan tussen provinciale stortingen en de stortingen van andere partijen.

	totaal	gemeente	provincie	rijk
Bijdrage gemeente	7.225	7.225		
Bijdrage provincie ²	3.835		3.835	
Bijdrage rijk	0			0
<i>totaal beschikbaar</i>	11.060	7.225	3.835	0
Proceskosten	-1.000	-1.000		
Sparen voor de magneetfunctie ³	-3.000	-1.000	-2.000	
<i>Jaarprogramma 2015:</i>				
1. Kort Rondje Weerwater ⁴	-2.390	-2.390		
<i>Jaarprogramma 2016:</i>				
1. Laadstation Zero Emissie	-2.000	-1.000	-1.000	
2. Versterken Kennisinstructuur	-1.150	-575	-575	
3. Transitieprogramma stedelijke grondstoffen Almere	-520	-260	-260	
4. MKB Financieringsfaciliteit	-1.000	-1.000		

De onderdelen van het Jaarprogramma 2016 worden in de volgende paragraaf toegelicht.

² Het verschil met het in de provinciale begroting opgenomen bedrag (BO35 Almere 2.0) betreft: Sparen voor magneetfunctie (-2.000), Laadstations Zero emissie (+500), Transitieprogramma Stedelijke grondstoffen (+25).

³ Het Overleg Almere 2.0 heeft afgesproken om in 4 jaar € 10 mln. te sparen. Magneetfuncties zijn functies die een betekenis hebben op een bovenregionaal niveau en extra (aantrekkings)kracht en profiel aan Almere geven. In 2015 is al een bedrag van € 1 mln. gespaard, waarmee de spaarpot nu € 4 mln. groot is.

⁴ Het Overleg Almere 2.0 heeft bij het vaststellen van het Jaarprogramma 2015 besloten om € 2,39 mln. ten laste te brengen van het Jaarprogramma 2016.

Onderdelen Jaarprogramma 2016

1. Zero Emissie Busvervoer

In 2012 ondertekende de Minister van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu de Green Deal Zero Emissie Busvervoer, met als ultieme doel een volledig emissievrije bussenvloot in 2025. Dat betekent een ambitie om in 2025 alle OV-bussen te hebben voorzien van elektrische aandrijving, waaronder batterij-elektrisch en waterstof-elektrisch. Ook het college van B&W in Almere heeft de ambitie om het openbaar busvervoer te vergroenen. Een transitie is daarom nodig naar zero emissie busvervoer.

Voor goede keuzes over de in te zetten bussen is gedegen objectieve informatie over de inzetbaarheid van innovatieve busconcepten onmisbaar. Daarom heeft TNO in opdracht van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu in het project 'Zero Emissie Bussen' metingen uitgevoerd aan vier typen innovatieve bussen. Het gaat dan om bussen met een hybride aandrijving met en zonder plug-in faciliteit, volledig elektrische bussen en een bus op waterstof. TNO heeft in het onderzoek geconcludeerd dat per situatie bepaald zal moeten worden welk concept met bijbehorende specificaties het beste geschikt is. De meest bepalende specificaties van een concept die van invloed zijn op de inzetbaarheid zijn energieopslag (elektrisch, waterstof), laadsnelheid, laadinfrastructuur, energieverbruik en passagierscapaciteit.

Gezien de specificaties van het busvervoer in Almere (hoge kilometrages en gemiddelde snelheden), is een concept met elektrische bussen met 'opportunity charging' (kort bijladen op een aantal haltes) de meest voor de hand liggende keuze voor het Almeerse stadsnetwerk. Elektrische bussen zonder kort bijladen op een aantal haltes hebben een te beperkt kilometrage en waterstof is aanzienlijk duurder dan een elektrische bus. Bijladen op de haltes vergt tijd, waardoor in totaliteit meer bussen benodigd zijn. Het is uiteindelijk aan de vervoerder om de exacte uitwerking van het concept en het aantal bussen te bepalen.

Met dit project wordt een transitie van dieselbussen naar elektrische stadsbussen beoogd. De huidige concessie eindigt in december 2017. In 2016 vindt de aanbesteding plaats voor de opvolgende concessie van het busvervoer in Almere en omstreken. De markt wordt in de aanbesteding geprikkeld om het busvervoer vanaf december 2017 zoveel mogelijk uit te voeren met elektrische bussen, waarbij de vervoerder na gunning een investeringsbijdrage kan aanvragen voor de aanschaf en plaatsing van walinfrastructuur t.b.v. de laadstations voor de elektrische bussen. Deze bijdrage komt van het Fonds Verstedelijking Almere. Het is aan de vervoerder om een planning te maken om met het investeringsbedrag zo min mogelijk laadstations te plaatsen en zoveel mogelijk elektrische bussen te laten rijden. Om de markt maximaal te prikkelen, wordt als voorwaarde in de aanbesteding om de investeringsbijdrage te mogen gebruiken, een minimaal percentage (50%) van de buskilometers opgenomen dat elektrisch moet worden uitgevoerd. De vervoerder kan zich vervolgens in de gunning onderscheiden van concurrenten door een hoger percentage aan te bieden.

Met een bijdrage van € 2 mln. wordt tenminste 50% van de stadsdienst zero emissie.

Nb.: De bijdrage wordt 50/50 uit de gemeentelijke en provinciale bijdrage gefinancierd.

2. Versterken Kennisinfrastructuur

Hogeschool CAH Vilentum wil een substantiële onderzoeksfaciliteit instellen, een lectoraat en leerstoel, die een bijdrage levert aan de ontwikkeling van Almere rond het Floriade thema Growing Green Cities. Dit is een belangrijke bouwsteen richting de Groene Campus, wat het toekomstig knooppunt moet worden voor kennis op de Floriadethema's greening, feeding, healthyng en energizing 'the City'. Een lectoraat houdt zich bezig met het uitwisselen van kennis tussen het onderwijs en het beroepenveld. CAH heeft reeds een lectoraat Groene en Vitale Stad gericht op de thema's 'feeding' en 'healthyng', waarin CAH nu zelf investeert. Het op te zetten tweede lectoraat richt zich op de thema's 'greening' en 'energizing'.

Parallel hieraan heeft de CAH de ambitie om samen met een universitaire partner, te komen tot de aanstelling van een buitengewoon hoogleraar bij CAH Vilentum, die gekoppeld wordt aan het reeds bestaande lectoraat Groene en Vitale Stad. Een buitengewoon hoogleraar vervult de brugfunctie tussen een universiteit elders en de hogeschool. De promovendi, die bij CAH Vilentum worden aangesteld, ontvangen begeleiding van hoogleraren vanuit Wageningen Universiteit en van andere universiteiten uit het netwerk van CAH Vilentum, zoals UvA, VU, TU Delft, TU Twente, Nyenrode en internationale partners van CAH Vilentum. De op te zetten onderzoeksactiviteiten zullen zich richten op de verbinding tussen de metropolitane voedselvoorziening en de groene infrastructuur, waarbij de focus ligt op de bijdrage aan de gezonde en vitale inwoner van de stad.

Lectoraten aan een hogeschool en een leerstoel verbonden aan een hogeschool verbinden zich aan vraagstukken uit het bedrijfsleven. Zowel bedrijven als private partijen kunnen de hogeschoollectoren onderzoeksopdrachten laten uitvoeren. Deze opdrachten zijn gebaseerd op een financieel arrangement dat de hogeschool in staat stelt het desbetreffende lectoraat duurzaam in de hogeschool te verankeren. Er is sprake van wederzijdse versterking: uitkomsten van onderzoek zijn van meerwaarde voor het bedrijfsleven vanuit opdrachtgeverschap en dragen ook bij aan het actualiseren en innoveren van curricula van de hogeschool. Kwalitatief goede curricula zorgen ervoor dat de studenten opgeleid worden in dat wat de (lokale) markt nodig heeft. Het profiel van de hogeschool wordt door de samenwerking met marktpartijen bovendien verder versterkt, wat weer meer studenten en andere bedrijven kan aantrekken. De CAH zal actief de verbinding met het bedrijfsleven maken en door het verwerven van opdrachten zoeken naar mogelijkheden voor continuering van het lectoraat. Dat dit ook mogelijk is blijkt uit het feit dat CAH het eerste lectoraat, dat vanuit IFA (Investeringsprogramma Flevoland Almere) middelen werd gefinancierd, voortzet en nu zelf bekostigt.

Nb.: De bijdrage wordt 50/50 uit de gemeentelijke en provinciale bijdrage gefinancierd.

3. Transitieprogramma Stedelijke grondstoffen Almere

Circulaire economie beslaat de hele levenscyclus van een product of dienst. In de circulaire economie wordt niet gesproken over afval, maar over grondstoffen. Deze worden vooral gewonnen op die plaatsen waar de grootste consumptie en afvalproductie plaatsvindt, stedelijke grondstoffen dus. Over dit thema is al veel geschreven, bedacht en ontworpen, maar slechts in beperkte mate zijn voorbeelden zichtbaar. Een grootschalige laboratoriumomgeving met de schaal van een stad ontbreekt vooralsnog. Almere wil hier een belangrijke stap in zetten, in de overtuiging dat steden afval loos kunnen zijn, hierdoor substantiële laaggeschoolde werkgelegenheid kan ontstaan en circulaire economie een belangrijke bijdrage kan leveren aan een breed scala aan duurzaamheidsdoelstellingen.

Het transitieprogramma Stedelijke Grondstoffen Almere 2016 betreft het neerzetten van een organisatie/toekomstig bedrijf in het upcycle perron voor de ontwikkeling van producten uit biomassa. Naast het Floriade terrein komt het nieuwe upcycle perron. Hiervoor is een bijdrage uit het Fonds Verstedelijking Almere opgenomen in het Jaarprogramma 2015. Het perron is een voorbeeld hoe Almere omgaat met afval/reststromen. Bij de bouw van het upcycle perron wordt bewust ruimte gereserveerd voor bedrijven die de afvalstromen van de stad Almere weer gaan gebruiken als grondstof voor producten, een ontwikkeling die in heel Europa volop in de belangstelling staat. Met deze investering wordt een organisatie op of nabij het upcycle perron gerealiseerd die producten gaat maken uit (Almeerse) biomassa. Deze organisatie zal uitgroeien tot een zelfstandig bedrijf. Hierbij wordt voortgeborduurd op de ervaringen opgedaan met de pilot van de waterplanten. Kortom; een industrieel proces ontwikkelen om uit biomassa onder andere papier en bio composiet te maken. In dit proces is een biomassa droger van essentieel belang. Immers biomassa (bijv. waterplanten) bestaat voor 90% uit water.

Nb.: De bijdrage wordt 50/50 uit de gemeentelijke- en provinciale bijdrage gefinancierd.

4. MKB Financieringsfaciliteit

In Noordvleugelverband wordt al enige tijd gesproken over de oprichting van een financieringsfaciliteit dat publiek kapitaal investeert in innovatief MKB. Het gaat om een financieringsfaciliteit met de rechtspersoonlijkheid van een BV, waarin de publieke middelen via aandeelhouderschap bijeen worden gebracht. Daarmee kunnen publieke partijen hun bijdragen inbrengen, biedt dit de benodigde continuïteit en kunnen risico's adequaat worden beheerst. In de aandeelhoudersinstructie kunnen aandeelhouders hun randvoorwaarden vastleggen waarmee geborgd is dat de middelen legitiem en voor de juiste doelgroepen worden ingezet.

Nb.: De bijdrage wordt volledig uit de gemeentelijke bijdrage gefinancierd.